

EL BON TRACTE, GENEREM ESPAIS PROTECTORS

“S'entén per bon tracte aquell que, respectant els drets fonamentals dels nens, nenes i adolescents, promou activament els principis de respecte mutu, dignitat de l'ésser humà, convivència democràtica, solució pacífica de conflictes, dret a igual protecció de la llei, igualtat d'oportunitats i prohibició de discriminació dels nens, nenes i adolescents”

Art. 1.3 LOPIVI (Llei Orgànica de protecció integral a la infància i l'adolescència davant de la violència)

La Convenció sobre els drets de l'Infant del 20 de novembre del 1989 de Nacions Unides és recull que *“Cal protegir l'infant de totes les formes de maltractaments perpetrades pels progenitors o qualsevol altra persona responsable de la seva cura i establir mesures preventives i de seguiment pel que fa al cas”*. Així doncs, ser ben tractats és un dret dels nens i nenes pel simple fet d'existir, i aquest dret ha de ser respectat per les famílies, educadors/es i el conjunt de la comunitat. Com a entitats de lleure ens cal promoure aquest foment del **Bon Tracte** per tal de generar **espais protectors** pels infants i adolescents.

PAPER DELS/LAS MONITORS/ES EN EL FOMENT DEL BON TRACTE

El punt de partida del bon tracte consisteix en respondre correctament a les necessitats de cura, protecció, educació, respecte, empatia i vinculació afectiva. La persona educadora té quatre actuacions fonamentals en el foment del bon tracte:

- **Prevenir:** La persona educadora ha de generar entorns protectors. Segons Tomas Aller definim un entorn protector com: *“Un entorn protector és un ecosistema (social, natural, virtual) en el que ens tractem bé i cuidem els uns altres en un context lliure de violència”*.
- **Detectar:** La persona educadora es troba en una posició privilegiada per a la detecció de situacions de risc per als infants o adolescents.
- **Notificar:** La persona educadora, com qualsevol professional, té l'obligació social, ètica i legal d'actuar en els casos de maltractament que conegui.
- **Donar suport:** Davant qualsevol situació de maltractament o abusos sexuals, cal escoltar l'infant o l'adolescent, creure'l i donar-li tot el suport que necessita.

Des del lleure, ens s'ha de treballar per que els nostres espais educatius, siguin entorns protectors on prevalgui **la cultura del bon tracte**.

DECÀLEG DE MESURES PER MINIMITZAR ELS RISCOS

Per tal de prevenir l'existència d'algun tipus de conducta que pugui ser considerada algun tipus de violència per part dels monitors/es, personal d'intendència, col·laboradors/es,... de les activitats de lleure que es realitzin, o fins i tot entre els mateixos infants i adolescents que participen, s'han de considerar les mesures següents per minimitzar les situacions que poden constituir risc o es prestin a ambigüitats que podrien donar peu a ser males interpretacions.

1. Les monitores i monitors exerceixen la funció de GUARDA dels infants i adolescents que participen de les activitats del nostre Centre o Club d'Esplai. Per això, s'han de responsabilitzar de donar assistència a aquests infants i adolescents i de vetllar pel seu benestar. La mirada de protecció és la prioritària dins de la relació entre el monitoratge i els infants i adolescents.
2. S'ha d'intentar treballar sempre que sigui possible en parelles pedagògiques, seria ideal que aquestes parelles fossin mixtes.
3. Totes les activitats que es duguin a terme han de tenir una base pedagògica, amb objectius clars i que estiguin en consonància amb la filosofia del lleure educatiu, i els valors i ideari del nostre Centre o Club d'Esplai.
4. Qualsevol conversa o entrevista individual s'haurà de fer en un lloc destinat a tal fi. Aquestes instal·lacions han de tenir visibilitat des de l'exterior. En cas que sigui necessari fer entrevistes de manera regular, s'haurà d'informar al coordinador/a de l'activitat i/o a la família o tutor/a legal dels motius.
5. S'ha de ser clar i directe en la relació amb els infants i/o adolescents, mantenint la distància educativa necessària. Encara que les aproximacions afectives són necessàries, i l'educació afectiva és molt important per a un desenvolupament correcte, s'ha de respectar sempre el desig d'aquests i mai forçar-los a les mostres d'afecte si no ho volen.
6. S'ha d'evitar el lliurament de regals i obsequis, com fotos o altres objectes personals, que puguin confondre la relació afectiva amb els infants i/o adolescents i puguin ser interpretats erròniament per aquests, les seves famílies o altres companys i companyes.
7. S'ha d'evitar donar o sol·licitar números telefònics de mòbils, correus electrònics personals (no els de l'entitat) o altres dades sense el coneixement de les famílies, informant bé de l'ús que se'n farà.
8. S'ha d'informar tot el personal sobre l'ús adequat de les xarxes socials. Cal utilitzar les xarxes del Centre o Club d'Esplai (si en tenim), no seguir o afegir els participants de les activitats, evitar compartir la vida privada amb els infants i adolescents, com no compartir dades personals (telèfons, correu electrònic,...), i no tenir-hi contacte a través de les xarxes socials personals.

9. Totes les autoritzacions que ens donin les famílies han de ser lliurades per escrit.
10. Disposar del certificat negatiu de delictes de naturalesa sexual també dels intendants dels campaments, les persones de cuina, i qualsevol persona que participi a les activitats.

**Podeu consultar situacions de risc, el seu nivell i com prevenir-les al [Protocol de prevenció dels abusos sexuals i altres maltractaments en l'àmbit de l'educació en el lleure](#), en les pàgines de la 14 a la 17.*

PROPOSTES D'ACTUACIONS

ACTUACIONS PREVENTIVES	Preventives	<ul style="list-style-type: none"> • Normes internes clares i sense excepcions per reduir les situacions de risc • Expulsió de personal si es vulneren les normes • Reducció de situacions de risc a les activitats
	Comunicació interna	<ul style="list-style-type: none"> • Creació del delegat/ada de protecció • Crear mecanismes àgils i obligatoris de comunicació en cas d'indicis o sospites • Revisar les situacions de sospites per les persones encarregades • Recordar periòdicament el reglament intern • Posar en coneixement de tot el personal el protocol de prevenció i les normes pròpies de l'entitat, cal que signin l'acceptació d'aquestes
	Detecció	<ul style="list-style-type: none"> • Tipificar les situacions de risc • Comprometre el màxim de persones en la detecció de situacions de risc • Revisar els criteris de selecció dels monitor/es
	Capacitació	<ul style="list-style-type: none"> • Formar periòdicament els equips en l'ús del sistema de prevenció • Formar les noves incorporacions, fent servir el sistema de prevenció
DAVANT QUALESVOL INDICI DE VIOLÈNCIA	Informar de la situació al delegat/ada de protecció del Moviment	
	Aplicar els mecanismes obligatoris de comunicació adequats a tots els casos d'indici de violència	

Si s'han pres mesures protectores que no permeten que la persona afectada assisteixi a l'entitat, és aconsellable que els educadors donin una explicació als infants, adolescents o persones amb discapacitat del grup on assistia, adequada a l'edat i el moment evolutiu i maduratiu, que se centri en un canvi d'activitat o que ha decidit deixar d'assistir a l'activitat, per garantir-li la privadesa.

FIGURA DEL DELEGAT/DA DE PROTECCIÓ

En l'article 48 lletra c de la LOPIVI, així com en el protocol de prevenció en l'àmbit del lleure de la Generalitat de Catalunya ens demanda la existència del delegat/da de protecció. En el cas del MCECC aquesta figura es concretà amb unes persones que desenvoluparan aquesta funció pel conjunt del Moviment i que estant disponibles per aquells Centres i Clubs d'Esplai que ho necessitin. De totes maneres es recomana en aquells Centres o Clubs d'Esplai amb més volum d'activitat puguin nomenar una persona que amb el suport del moviment podrà desenvolupar aquesta figura.

El perfil de les persones delegades de protecció del MCECC és el d'una persona amb capacitat d'escolta, capaç de prendre decisions i acompanyar els equips, i amb formació en l'àmbit de prevenció de la violència i generació d'espais protectors. Algunes de les funcions que desenvolupa són:

- Vetllar pel treball preventiu i la cultura de Bon Tracte i la formació dels monitors/es.
- Rebre les comunicacions sobre casos de violència detectats en els Centres i Clubs d'Esplai.
- Ajudar a la presa de decisions en cas d'indis de situacions de violència, que puguin patir els qui participen en les activitats de lleure.
- Donar suport al procés de notificació (que haurà de fer la persona representant de l'entitat) de les situacions de violència.
- Acompanyar, assessorar i donar suport l'equip que ha iniciat el procés després de la comunicació.
- Tenir la informació necessària dels Serveis Socials del territori on estan ubicats.
- Ajudar a consensuar la informació que es traspasa a les famílies en situacions de crisi i la gestió del flux d'informació amb l'exterior (mitjans de comunicació ...).
- Gestionar un registre anual de les intervencions realitzades.

DOCUMENTS CONSULTATS

- LOPIVI - [Llei Orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència davant de la violència](#)
- [Protocol de prevenció dels abusos sexuals i altres maltractaments en l'àmbit de l'educació en el lleure - Generalitat de Catalunya](#)
- Convenció sobre els drets de l'Infant del 20 de novembre del 1989 de Nacions Unides